

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 437/12-4

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Senke Klarić Baranović kao predsjednice vijeća, te mr. sc. Branka Brkića, mr. sc. Marijana Svedrovića, Lidije Grubić Radaković i Zlate Lipnjak Bosanac kao članova vijeća, uz sudjelovanje sudske savjetnice Martine Slunjski kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv opt. I. V., zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, odlučujući o žalbi državnog odvjetnika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Vukovaru broj K-20/09 od 2. veljače 2012., u sjednici održanoj dana 28. studenog 2012.,

p r e s u d i o j e:

Žalba državnog odvjetnika odbija se kao neosnovana te se potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Presudom Županijskog suda u Vukovaru broj K-20/09 od 2. veljače 2012. opt. I. V. oslobođen je od optužbe da bi počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, a troškovi postupka temeljem odredbe čl. 123. st. 1. ZKP-a padaju na teret proračunskih sredstava suda.

Protiv te presude žalbu je podnio državni odvjetnik zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, uz prijedlog da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Izjašnjavajući se o žalbi Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske, po zamjenici Jasmini Dolmagić, podneskom broj KŽ-DO-822/12 od 13. lipnja 2012. predlaže žalbu prihvatiti.

Žalba državnog odvjetnika nije osnovana.

Naime prvostupanjski sud, temeljem odredbe čl. 354. toč. 3. ZKP-a, oslobađa od optužbe opt. I. V. nalazeći da nije dokazano da bi optuženik, naoružan puškom, pazio da ne pobjegne netko od 80 Hrvata dovedenih u prostor dvorišta Poljoprivredne zadruge „L.“, koji su dana .... natjerani u minsko polje, gdje ih je ukupno 24 poginulo, te da nema dokaza da je zadatak optuženika bio čuvati privedene osobe, a niti da bi znao da će ovi biti natjerani u minsko polje, a da nije dokazano niti to da

bi optuženik pljačkao stvari i vrijedne predmete iz kuća Hrvata u L..

Žalбом državnog odvjetnika apostrofira se iskaz svjedoka M. F. koji između ostalog navodi da je on bio jedan od Hrvata koji su dovedeni u dvorište Poljoprivredne zadruge i da je vidio okrivljenika na ulazu gdje stražari s puškom, da iz iskaza svjedoka M. K. proizlazi da je odmah prvog dana kada su prikupljali Hrvate po selu, vidio okrivljenika u uniformi da stoji kao portir, da iz iskaza svjedoka M. M. proizlazi da je, onog jutra prije nego što su zarobljenike povelili u minsko polje, vidio okrivljenika u blizini porte kako stoji pored Lj. D., obučen u SMB uniformu, da su stajali tako da su mogli jasno vidjeti što se u dvorištu događa, a okrivljenik da je u ruci držao automatsku pušku „Kalašnjikov“ što znači da je okrivljenik vidio kada je započeo masakr i opći kaos u dvorištu poljoprivredne zadruge.

Također se ukazuje na iskaz svjedoka T. Š. koji iskazuje da na dan kada su zarobljenici sakupljeni u dvorištu mehaničarske radionice vidjeli okrivljenika u vojnoj uniformi s naoružanjem, da je jedno vrijeme bio u dvorištu, a onda da je izišao napolje.

Međutim, iskaze ovih svjedoka upravo u izloženom dijelu cijenio je i prvostupanjski sud, te isti u dobrom dijelu korespondiraju s obranom optuženika kao što to pravilno utvrđuje i prvostupanjski sud.

Naime optuženik je izjavio kako je on bez poziva za mobilizaciju bio pozvan u mjesni ured u L., gdje je od Đ. P. raspoređen na osiguranje objekta poljoprivredne zadruge, a da su neki drugi bili raspoređeni na neka druga mjesta. U mjesnom uredu je dobio zelenu uniformu tadašnje JNA i kada je došao do mehaničarske radionice poljoprivredne zadruge oko 14 h da je vidio kako u prostor dvorišta propuštaju mještane L. za koje vrijeme je on stajao na ulazu u portirnicu. Shvatio je da se ne radi o sastanku mještana kako je to bilo rečeno, pogotovo kada je vidio njemu nepoznate vojnike u maskirnim uniformama da drže uperene puške u smjeru mještana L., koje su posjedali na klupe.

Optuženik je u svojoj obrani izjavio i to da je on cijelu noć proveo u stražarnici dakle na porti Poljoprivredne zadruge „L.“ i vidio je Hrvate koji su tamo bili smješteni kako su cijelu noć prosjedili na klupama, i da su njemu nepoznati vojnici obilazili ih i osvjetljavali baterijskim lampama.

Doduše, on poriče da je sljedećeg jutra bio prisutan kada su odvajali ljude koji će ići u minsko polje, te da bi bio prisutan te noći kada su ljude maltretirali u dvorištu mehaničarske radionice, što znači da poriče da bi vidio i odvođenje tih ljudi – Hrvata iz dvorišta radionice.

Međutim, neovisno o tome što se njegov iskaz djelomično razlikuje od iskaza svjedoka koja apostrofira državni odvjetnik u svojoj žalbi, jer je svjedok M. F. izjavio kako je on pri izlasku iz dvorišta vidio optuženika gdje stražari, svjedok M. M. je vidio optuženika za vrijeme batinanja, stajao je pokraj Lj. D., svjedok B. B. vidjela je optuženika da stoji pored ulaznih vrata kada su u jutro civili izlazili iz dvorišta mehaničarske radionice, nakon čega su natjerani u minsko polje, što upućuje na zaključak da je optuženik, mimo onoga što je rekao u svojoj obrani, morao vidjeti da su Hrvati zatočeni u dvorištu bili teško batinani i da je bio u blizini dvorišnih vrata mehaničarske radionice kada su izvedeni iz dvorišta, a potom odvođeni u minsko polje, to nije dostatno za zaključak da bi počinio kazneno djelo ratnog zločina koje mu se stavlja na teret.

Naime optuženiku se stavlja na teret da je on znao da je komandant teritorijalne obrane Lj. D. naredio da se u dvorište poljoprivredne zadruge dovode svi muškarci hrvatske narodnosti u dobi od 16 do 60 godina i tu drže i da se sljedećeg dana odvedu i natjeraju u minsko polje u blizini sela te da

se u njih i puca iz vatrenog oružja kako bi ih se usmrtilo, da je znajući to pazio da 80 dovedenih Hrvata ne pobjegnu.

Taj dio inkriminacije prema stanovištu prvostupanjskog suda nije dokazan, a žalba takvo stanovište nije s uspjehom dovela u pitanje.

Nema, nikakvog dokaza o tome da je optuženik bio zadužen da čuva navedenih 80 Hrvata da ne pobjegnu iz dvorišta, jer iz iskaza svih svjedoka te iz obrane samog optuženika proizlazi da je u tom dvorištu bio veliki broj vojnika koji nisu bili iz sela L., nepoznati preživjelim svjedocima kao i samom optuženiku, pa je sasvim jasno da oni koji su skovali krvavi plan da se sakupe u to dvorište a potom i likvidiraju Hrvati ne bi dopustili nikome od Hrvata da pobjegne. Nema nikakvog dokaza da je baš optuženik bio zadužen da ih čuva i da ih spriječi u eventualnom bijegu, niti takvog dokaza nudi državni odvjetnik.

Nadalje nema nikakvog dokaza, niti ga u žalbi nudi državni odvjetnik, da bi optuženik znao da će Lj. D. i ostali tvorci krvavog plana, u minsko polje povesti i likvidirati zatočene Hrvate, pa se u nedostatku teretećih dokaza, može prihvatiti njegova obrana da je on za pogibiju i stradavanje u minskom polju saznao toga dana popodne.

O tome kakav je bio odnos optuženika prema mještanima hrvatske nacionalnosti svjedočila je svjedokinja Lj. A., a što percipira i prvostupanjski sud, da je nakon pada sela L. jedan vojnik, rezervist S. I., koji je htio zaštititi nju i njezinu djecu, odveo svjedokinju i djecu upravo u kuću optuženika I. V., gdje su ostali dva dana, a sve kako bi ih spasio smrti. U kući I. V. ona je s djecom boravila dva dana, I. V. ju je primio dragovoljno, te su bili ljubazni prema njoj. Osjeća zahvalnost prema obitelji I. V. i vojniku koji ih je tamo sklonio.

Stoga iz same činjenice da je optuženik po nalogu mjesnih vlasti bio raspoređen na osiguranje objekta poljoprivredne zadruge, da se tamo nalazio u vrijeme kada su u dvorište poljoprivredne zadruge dovođeni muškarci hrvatske nacionalnosti, gdje su ih mučili i teško batinali, te sama činjenica da je bio nazočan kada su zapovjednici paravojnih postrojbi dio tih Hrvata, po spisku kojeg je sačinio Lj. D., odvajali, a potom i odveli u minsko polje, nedostatna je za zaključak da je na taj način optuženik počinio ratni zločin protiv civilnog stanovništva.

Jer, kao što je prethodno rečeno, nema dokaza da je on znao za takav plan, niti se tereti da bi bilo kome od zarobljenih Hrvata nanosio fizičke ili psihičke patnje, a od njega kao običnog stražara na porti teško bi bilo očekivati da se, u izloženim okolnostima, suprotstavi zapovjednicima i velikoj grupi vojnika koji su bili spremni na tako teški zločin.

Dakle, optuženik nije vlastitim činjenjem počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret, a niti je imao zapovjednu odgovornost koja bi njegovom nečinjenju eventualno dalo obilježje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

Što se tiče inkriminacije da je okrivljenik pljačkao stvari i vrijedne predmete iz kuća Hrvata, te odnosio stvari iz kuća obitelji B., F., G. i K. P. i dr. prvostupanjski sud s pravom smatra kako ni to nije dokazano, a o onom događaju o kojem je iskazivao svjedok I. M., koji je zajedno s J. A. i J. O. traktorom išao po selu i tražio od mještana da im za vojsku predaju madrace, deke i jastuke, za vrijeme dok je u njihovoj pratnji bio naoružani optuženik i pripadnik paravojnih postrojbi pod nadimkom „K.“, svjedočila je svjedokinja Đ. A. V., koja potvrđuje da je optuženik tražio od mještana

posteljina za vojsku, ali da su oni tu posteljina davali dobrovoljno, posteljina nije otimana niti nasilno oduzimana, optuženik ju je pitao da li ima posteljine. Prema tome, niti po iskazu svjedoka I. M., na koji upire žalba, opisana uloga optuženika ne može se podvesti pod ratni zločin, jer je taj svjedok za ophođenje okrivljenika rekao se ne bi moglo reći da je prema njemu bilo grubo, jer su na kraju krajeva posteljina prikupljali po naredbi Ž. B..

Stoga je prvostupanjskom sudu ostala jedina pravilna i zakonita mogućnost da u nedostatku dokaza optuženika oslobodi od optužbe.

Pravilno je prvostupanjski sud odlučio o troškovima kaznenog postupka koji u slučaju oslobađajuće presude terete proračunska sredstva.

Stoga nalazeći da žalba državnog odvjetnika u cijelosti nije osnovana valjalo je o istoj temeljem odredbe čl. 387. ZKP/97 odlučiti kao u izreci.

U Zagrebu, 28. studenog 2012.

Zapisničarka:
Martina Slunjski, v.r.

Predsjednica vijeća:
Senka Klarić-Baranović, v.r.